

Η αναγνώριση των εξειδικεύσεων στην *Παιδιατρική* αποτέλεσε φυσική συνέπεια της μεγάλης αύξησης της τεκμηριωμένης γνώσης που αθροίσθηκε τις τελευταίες δεκαετίες και διόγκωσε την «ύλη» της ειδικότητας. Η *Παιδιατρική Πνευμονολογία* θεωρήθηκε αυτόνομη εξειδίκευση από νωρίς. Περιέλαβε ευρύ φάσμα οξέων και χρόνιων νοσημάτων του αναπνευστικού συστήματος, πρωτοπαθών, δευτεροπαθών ή στο πλαίσιο υποκείμενου συστημικού νοσήματος. Στην αυτόνομή της συνέβαλε η αλματώδης τεχνολογική πρόοδος που επέτρεψε την ανάπτυξη τεχνικών μελέτης της λειτουργικής συμπεριφοράς του αναπνευστικού συστήματος, μεθόδων απεικόνισης, ενδοσκοπησης και ακόμα περισσότερο, ειδικών θεραπευτικών παρεμβάσεων.

Εάν ο στόχος της έκδοσης ενός συγγράμματος Παιδιατρικής Πνευμονολογίας ήταν η πλήρης κάλυψη της αντίστοιχης εκπαιδευτικής ύλης, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί εξ αρχής ως ουτοπικός. Είναι αδύνατο σε έναν τόμο, οιοδήποτε μεγέθους, να καλυφθεί με πληρότητα και επάρκεια για τις ανάγκες κάθε εξειδικευμένου το σύνολο της θεματολογίας. Άλλωστε, η πληροφορία ανανεώνεται ταχύτατα, ώστε, όταν τελικά εκδίδεται το σύγγραμμα, να δημοσιεύονται ταυτόχρονα νεότερες απόψεις που αμφισβητούν πολλές από αυτές του συγγράμματος. Επιπλέον, για την πληρότητα της παρουσίασης και την ερμηνεία των περιγραφόμενων παθοφυσιολογικών ή άλλων μηχανισμών είναι αναγκαία η γνώση λεπτομερειών που εμπίπτουν σε πεδίο άλλων εξειδικεύσεων ή ειδικοτήτων και η ανάλυσή τους εδώ, ποτέ δεν θα ήταν επαρκής. Τέλος, είναι διαφορετικές οι ανάγκες του εκπαιδευόμενου φοιτητή, του ασκούντος κλινικού, του νοσηλευτή, του φυσικοθεραπευτή και του μελετητή-ερευνητή. Ως επιμελητές της έκδοσης, θεωρήσαμε ορθότερο να περιληφθεί η βασική γνώση με γνώμονα τις ανάγκες του εκπαιδευόμενου παιδοπνευμονολόγου. Ωστόσο, το βιβλίο απευθύνεται σε όλους όσοι ενδιαφέρονται να μελετήσουν το αναπνευστικό σύστημα του παιδιού: προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό φοιτητή, ειδικευόμενο, ειδικευμένο ή εξειδικευόμενο, παιδίατρο, πνευμονολόγο, αλλεργιολόγο ή άλλον επαγγελματία υγείας.

Η επιλογή των κεφαλαίων έγινε με βάση την άποψη των επιμελητών για το εύρος των αναγκών που πρέπει να καλύπτει ο ασκών παιδοπνευμονολόγος. Ασφαλώς, ανάλογα με την υγειονομική μονάδα στην οποία υπηρετεί και την ιδιαιτερότητα των αναγκών της, τα προβλήματα που καλείται να επιλύσει μπορεί να διαφοροποιούνται, αλλά είναι πεποίθησή μας ότι, ανεξαρτήτως ειδικού ενδιαφέροντος, θα πρέπει να υπάρχει ικανή αυτονομία και συγχρόνως γόνιμη

συνεργασία με τις άλλες εξειδικεύσεις ή ειδικότητες.

Προτιμήσαμε το βιβλίο να είναι πολυσυγγραφικό. Αναζητήσαμε τους πλέον έγκριτους και ειδικούς. Τους ευχαριστούμε θερμά που δέχθηκαν και παρέδωσαν τα κείμενα στο πλαίσιο που τους ζητήθηκε.

Η ύλη ταξινομήθηκε σε δεκατέσσερις ενότητες και καθεμιά σχεδιάστηκε ώστε να περιλαμβάνει ομοειδή κεφάλαια, όλα αρθρωμένα με τρόπο κοινό σε υπο-κεφάλαια και σε ακόμα μικρότερα. Στο τέλος κάθε υποκεφαλαίου συνοψίζονται όσα αναπτύχθηκαν στο τρέχον κείμενο και επισημαίνονται ως *Κύρια σημεία*. Υπάρχουν αρκετοί πίνακες και εικόνες που διευκολύνουν την κατανόηση και συνεισφέρουν στην πληρότητα των γραφόμενων. Για την καλύτερη ροή του κειμένου δε δίνονται βιβλιογραφικές παραπομπές, παρά μόνο *Προτεινόμενη βιβλιογραφία* στο τέλος. Είναι ενδεικτική για τον αναγνώστη που αναζητά την περαιτέρω πληροφορία.

Ήταν αναπόφευκτο να υπάρχει επικάλυψη και το ίδιο θέμα να θίγεται σε περισσότερα του ενός σημεία. Μάλλον είναι προς όφελος του αναγνώστη. Καταβλήθηκε μεγάλη προσπάθεια να δίνεται η δυνατότητα εύκολης πρόσβασης στα διάφορα σημεία του βιβλίου μέσω σχολαστικών εσωτερικών παραπομπών στο ίδιο θέμα, και του ευρετηρίου.

Μεγάλη σημασία δόθηκε στην τήρηση σταθερής ορολογίας σε όλη την έκταση του βιβλίου. Ακολουθήθηκε στο μέγιστο δυνατό η ισχύουσα ορολογία. Παρ' όλα αυτά, δεν ήταν σπάνιο να χρειάζεται ορθότερη αναδιατύπωση (αποκατάσταση) όρων που εισήλθαν (επανήλθαν) στο ελληνικό ιατρικό λεξιλόγιο ως αντιδάνεια. Για παράδειγμα, παρατηρείται ευρεία χρήση του όρου *εμβρυονικός*, αντί του ορθότερου *εμβρυϊκός*, αφού στην αγγλική ορολογία οι ελληνολάτρες λόγιοι εισήγαγαν τον όρο *έμβρυον* και σχημάτισαν τα παράγωγα από τον πλήρη αρχικό, όχι τη ρίζα του. Επίσης, περιστασιακά υπάρχει ανάγκη αποσαφήνισης όρων που μπορεί να χρησιμοποιούνται με ποικίλλουσα σημασία. Για παράδειγμα, συχνά συγχέονται οι όροι *σιγμός* και *συριγμός* και χρησιμοποιείται ο δεύτερος για την περιγραφή αναπνευστικού ήχου που έχει οριστεί να περιγράφει ο πρώτος.

Η ελληνική ιατρική γραφή σε σύντομο χρονικό διάστημα χρειάστηκε να αναθεωρήσει το γλωσσικό ύφος της. Ευδιάκριτα αποτυπώνεται η διαδρομή που ακολουθήθηκε μέσα από τα συγγράμματα της Παιδιατρικής. Από αυτά των καθηγητών Κ. Χωρέμη (1966) και Ν. Ματσανιώτη (1972) στα οποία χαρακτηριστικά διακρίνεται η λόγια επιστημονική γλώσσα, μέχρι το πλέον πρόσφατο *Επίτομη Παιδιατρική* (2010) των Ν. Ματσανιώτη, Θ. Καρπάθιου και Π. Νικολαΐδου όπου υιοθετείται η νεοελληνική κοινή. Η τρέχουσα ελληνική

ιατρική γραφή έχει πλέον, περίπου καθ' ολοκληρίαν, αποδεχθεί και εκφράζεται μέσα από τη νεοελληνική κοινή. Ωστόσο, θεωρούμε ότι η επιλεκτική χρήση λόγιων στερεοτυπικών εκφράσεων ωφελεί και δεν ζημιώνει ούτε δυσχεραίνει την κατανόηση του κειμένου, όπως «ακροώνται ήχοι», «ακτινογραφία θώρακος» και «βλάβες δίκην θολής υάλου». Η πλούσια και ευέλικτη ελληνική γλώσσα προσφέρει άριστο όχημα έκφρασης στον σύγχρονο επιστημονικό λόγο. Η δυνατότητα επιλογής των πλέον κατάλληλων λέξεων-συμβόλων διευκολύνει ιδιαίτερα την προσπάθεια απόδοσης της επιστημονικής γνώσης με την επιβαλλόμενη σαφήνεια. Για την αποφυγή συγχύσεων και παρερμηνειών πολύ συχνά και σε όλη την έκταση του βιβλίου παρατίθενται σε παρένθεση οι αντίστοιχοι αγγλικοί όροι.

Για κάθε κεφάλαιο, σε στενή συνεργασία συγγραφέων και επιμελητών καταβλήθηκε προσπάθεια να περιληφθεί

γνώση έγκυρη και επικαιροποιημένη, και επιπλέον, να ελαχιστοποιηθούν οι ατέλειες και οι αβλεψίες.

Εκφράζουμε ειλικρινείς ευχαριστίες σε όλους όσοι εργάστηκαν για την τεχνική υποστήριξη της προσπάθειας και ιδιαίτερα στον εκδότη κ. Μανώλη Στεφανάκη.

Προσφέρουμε το βιβλίο στο ελληνόφωνο αναγνωστικό κοινό, φοιτητές, ακαδημαϊκούς, ασκούντες κλινικούς και κάθε ενδιαφερόμενο επαγγελματία υγείας, με την ελπίδα να συμβάλει στον κοινό μας σκοπό: Η γνώση να υπηρετεί τη ζωή και κάθε παιδί να μπορεί να αναπνέει ελεύθερα.

Οι επιμελητές της Έκδοσης

Κώστας Ν. Πρίφτης
Μιχάλης Β. Ανθρακόπουλος